

Πώς και πότε αποζημιώνει το Επικουρικό κεφάλαιο

Το πώς και το πότε αποζημιώνει το Επικουρικό κεφάλαιο κλάδου αυτοκινήτου περιγράφεται αναλυτικά σε άρθρο του κ. Γιώργου Μανουσάκη δικηγόρου και πρόεδρου της Ε.Ν.Δ.Ι.Α.Α.Ε.Τ.Α. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι το άρθρο απαντά στα ερωτήματα τι συμβαίνει **“Όταν αυτός που υπέχει ευθύνη παραμένει άγνωστος, Όταν το ατύχημα προήλθε από αυτοκίνητο ως προς το οποίο δεν έχει εκπληρωθεί η κατά το άρθρο 2 υποχρέωση (δηλαδή είναι ανασφάλιστο)** κ.α. Ακολουθεί το πλήρες άρθρο

Επικουρικό Κεφάλαιο - Ειδικές νομοθετικές ρυθμίσεις και εξέλιξη της νομολογίας επί των ρυθμίσεων αυτών

Γιώργος Μανουσάκης

Δικηγόρος, Πρόεδρος Ε.Ν.Δ.Ι.Α.Α.Ε.Τ.Α.

1. Γενικά

1. Γενικά (σύσταση, σκοπός, νομική φύση)

Με το άρθρο 16 του ν. 489/1976 «Περί υποχρεωτικής ασφαλίσεως της εξ ατυχημάτων αυτοκινήτων αστικής ευθύνης», που κωδικοποιήθηκε με το πο.δ. 237/1986, συστήθηκε νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία Επικουρικό Κεφάλαιο Ασφάλισης Ευθύνης από Ατυχήματα Αυτοκινήτων, το οποίο τελεί υπό την εποπτεία και τον έλεγχο του Υπουργού Ανάπτυξης, και σκοπός του, σύμφωνα με το άρθρο 17, είναι η **καταβολή ασφαλιστικής αποζημιώσεως για αστική ευθύνη από αυτοκινητιστικά ατυχήματα** κατά τα οριζόμενα ειδικότερα στο άρθρο 19. Από τις διατάξεις αυτές, προκύπτει ότι η ευθύνη του Επικουρικού Κεφαλαίου, δεν πηγάζει από σύμβαση ή αδικοπραξία, αλλά ευθέως από τον νόμο, είναι ιδιόμορφη και συντρέχει μόνο στις προβλεπόμενες από τον νόμο περιπτώσεις, και είναι εξαιρετική - επικουρική. **Η καταβολή από αυτό αποζημίωσης, έχει τον χαρακτήρα «κοινωνικής παροχής»**, αφού δεν έχει καταβληθεί ασφάλιστρο ή άλλο αντάλλαγμα και αποσκοπεί στην άρση των συνεπειών του ατυχήματος (βλ. Α. Κρητικού, Αποζημίωση, έκδ. 2008, παρ. 31, π. αρ. 154-156, σελ. 771, 772, Α. Φλούδα Αστική Ευθύνη, παρ. 194, Β, σελ. 251, υποσημ. 11, Ι. Κατρά, Ευθύνη από Τροχαία Ατυχήματα, 2003, παρ. 45, σελ. 335, Καλλιόπης Χριστακάκου - Φωτιάδη, Αστική Ευθύνη, 2007, π. αρ. 429, σελ. 300, Ι. Ρόκα, Ιδιωτική Ασφάλιση, έκδ. 10η, 2005, π. αρ. 467, υποσημ. 32, σελ. 312, 313).

2. Περιπτώσεις ευθύνης Επικουρικού Κεφαλαίου

Α. Σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. 1 του ν. 489/1976, όπως ισχύει σήμερα, το Επικουρικό Κεφάλαιο είναι υποχρεωμένο να καταβάλει στα πρόσωπα που ζημιώθηκαν την κατά την παρ. 2 του άρθρου αυτού **αποζημίωση λόγω θανατώσεως ή σωματικών βλαβών ή υλικών ζημιών** (η φράση «ή υλικών ζημιών» προστέθηκε με το άρθρο 50 παρ. 5 του ν. 1569/1985), στις εξής περιπτώσεις:

α) Όταν αυτός που υπέχει ευθύνη παραμένει άγνωστος. Στην περίπτωση αυτή όμως δεν υπάρχει υποχρέωση αποζημίωσης λόγω υλικών ζημιών. Το δεύτερο εδάφιο προστέθηκε με το άρθρο 50 παρ. 6 του ν. 1569/1985. Στη συνέχεια, με το άρθρο 40 παρ. 1 του ν. 3746/2009 αντικαταστάθηκε η περ. α' της παρ. 1, με την προσθήκη στο δεύτερο εδάφιο αυτής ότι «εκτός αν προκλήθηκαν συγχρόνως και σωματικές βλάβες που απαιτούν νοσοκομειακή περίθαλψη, εφόσον έχει επιληφθεί αστυνομική αρχή και η περίθαλψη αυτή διήρκησε τουλάχιστον για χρονικό διάστημα πέντε ημερών σε δημόσιο νοσοκομείο ή ιδιωτικό θεραπευτήριο». Σύμφωνα λοιπόν με την διάταξη του άρθρου 19 παρ. 1α του ν. 489/1976, όπως ίσχυε πριν την άνω αντικατάσταση - προσθήκη με το άρθρο 40 παρ. 1 του ν. 3746/2009, **όταν αυτός που υπέχει ευθύνη** (ο ιδιοκτήτης, ο κάτοχος και ο οδηγός του αυτοκινήτου) **παραμένει άγνωστος δεν υπάρχει υποχρέωση του Επικουρικού Κεφαλαίου καταβολής αποζημιώσεως για υλικές ζημιές**, όχι μόνο στις περιπτώσεις που στο ατύχημα έχουν προκληθεί υλικές ζημιές, αλλά και στις περιπτώσεις που έχουν προκληθεί συγχρόνως σωματικές βλάβες ή θάνατος (βλ. ΑΠ 1330/2000 Επ.Δικ.Ι.Α., ΑΠ 1573/2001 ΕλλΔνη 2004,106, Α. Κρητικού, Αποζημίωση, έκδ. 2008, παρ. 31, π. αρ. 19, σελ. 734, και 80, σελ. 750, Α. Φλούδα, Αστική Ευθύνη, παρ. 194, Δβ, σελ. 255, Ι. Κατρά, Ευθύνη από Τροχαία Ατυχήματα, έκδ. 2003, παρ. 46, Γ1, σελ. 340, Καλλιόπης Χριστακάκου - Φωτιάδη, Αστική Ευθύνη, έκδ. 2007, π. αρ. 435-437, σελ. 303-305). Ήδη, με την άνω προσθήκη που έγινε με το άρθρο 40 παρ. 1 του ν. 3746/2009, η ισχύς του οποίου άρχισε (σύμφωνα με το άρθρο 91 αυτού) από την δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της

Κυβερνήσεως στις 16.2.2009 (ΦΕΚ Α' 27), και ως εκ τούτου αφορά σε ατυχήματα που συνέβησαν μετά τις 16.2.2009, το Επικουρικό Κεφάλαιο ευθύνεται προς αποζημίωση και για υλικές ζημιές, στην περίπτωση που ο υπέχων ευθύνη παραμένει άγνωστος, υπό τις εξής όμως, σωρευτικά συντρέχουσες, προϋποθέσεις ήτοι, **αα)** να προκλήθηκαν στο ατύχημα εκτός από υλικές ζημιές και σωματικές βλάβες, **ββ)** να έχει επιληφθεί του ατυχήματος άμεσα η αστυνομική αρχή, **γγ)** οι σωματικές βλάβες να απαιτούν νοσοκομειακή περίθαλψη και **δδ)** η νοσοκομειακή αυτή περίθαλψη να διαρκέσει τουλάχιστον για χρονικό διάστημα πέντε ημερών σε δημόσιο νοσοκομείο ή ιδιωτικό θεραπευτήριο.

Η νέα αυτή διάταξη, όπως έχει διατυπωθεί, θα δημιουργήσει κατά τη γνώμη μου, στην πορεία πολλά ερμηνευτικά προβλήματα. **Ειδικότερα: αα)** Αναφέρεται μόνο στην πρόκληση σωματικών βλαβών που απαιτούν νοσοκομειακή περίθαλψη τουλάχιστον πέντε ημερών. **Τι γίνεται όμως στην περίπτωση που συνέπεια του ατυχήματος είναι θάνατος ακαριαίος ή σωματικές βλάβες που επιφέρουν τον θάνατο άμεσα ή μετά από νοσηλεία μίας, δύο, τριών ή τεσσάρων ημερών στο νοσοκομείο, και συγχρόνως προκαλούνται υλικές ζημιές** (π.χ. ζημιές ή καταστροφή του αυτοκινήτου του θανόντος ή του παθόντος); Καλύπτονται από το Επικουρικό Κεφάλαιο; **ββ)** Απαιτεί να έχει επιληφθεί του ατυχήματος αστυνομική αρχή και προφανώς εννοεί να έχει επιληφθεί άμεσα και να έχει συνταχθεί από τα αρμόδια αστυνομικά όργανα έκθεση αυτοψίας για το ατύχημα και σχεδιάγραμμα. Τι γίνεται όμως στην περίπτωση που δεν έχει επιληφθεί άμεσα η αστυνομική αρχή, αλλά επιλαμβάνεται μετά από σχετική έγκληση του παθόντος, η οποία μάλιστα δεν υπάρχει δυνατότητα σύνταξης εκθέσεως αυτοψίας ατυχήματος, ούτε σχεδιαγράμματος; Ευθύνεται το Επικουρικό Κεφάλαιο; Κατά τη γνώμη μου, όπως έχει η διατύπωση της διάταξης αυτής, η απάντηση και στα δύο είναι αρνητική. **β)** **Όταν το ατύχημα προήλθε από αυτοκίνητο ως προς το οποίο δεν έχει εκπληρωθεί η κατά το άρθρο 2 υποχρέωση (δηλαδή είναι ανασφάλιστο).** Εξαιρούνται της αποζημιώσεως τα πρόσωπα που επιβιάσθηκαν με τη θέλησή τους, στο όχημα που προκάλεσε τη ζημία, εφόσον το Επικουρικό Κεφάλαιο αποδεικνύει ότι γνώριζαν ότι το όχημα δεν ήταν ασφαλισμένο (το δεύτερο εδάφιο παραλήφθηκε από το π.δ. 264/1991 και προστέθηκε με το π.δ. 396/1991). Σαν ανασφάλιστο χαρακτηρίζεται ένα αυτοκίνητο για το οποίο δεν συνήφθη ποτέ σύμβαση ασφαλίσεως, όπως επίσης όταν η συναφθείσα κατά το παρελθόν σύμβαση ασφαλίσεως λύθηκε ή ακυρώθηκε μεταγενέστερα με νόμιμο τρόπο, εφόσον όμως επακολούθησε η τήρηση των διατυπώσεων των άρθρων 11 παρ. 2 και 11α του ν. 489/1976 και το ατύχημα συνέβη μετά πάροδο 16 ημερών από την ολοκλήρωση των διατυπώσεων αυτών (βλ. ΑΠ 269/2008 αδημ., ΑΠ Ολ 3/2005 ΧρΙΔ 2005.370, Α. Κρητικού, Αποζημίωση, έκδ. 2008, παρ. 31, π. αρ. 23, σελ. 736, Καλλιόπης Χριστακάκου, Αστική Ευθύνη, 2007, π. αρ. 440, σελ. 307, Ι. Κατρά, Ευθύνη από Τροχαία Ατυχήματα, 2003, παρ. 46, Δ1, σελ. 341). **Δεν υπάρχει ευθύνη του Επικουρικού Κεφαλαίου** προκειμένου για αυτοκίνητο ως προς το οποίο καθιερώνεται με το άρθρο 3 του ν. 489/1976, εξαίρεση από την υποχρεωτική ασφάλιση (Α. Κρητικού, Αποζημίωση, έκδ. 2008, παρ. 31, π. αρ. 22, σελ. 735). Περαιτέρω, υπήρξε αμφισβήτηση αν ο ιδιοκτήτης ή ο κάτοχος αυτοκινήτου το οποίο δεν έχει ταξινομηθεί και για το οποίο δεν έχει εκδοθεί ακόμη άδεια κυκλοφορίας, ούτε έχουν χορηγηθεί πινακίδες κυκλοφορίας, είχε ή όχι υποχρέωση ασφάλισης και κατ' επέκταση αν υπάρχει ή όχι ευθύνη του Επικουρικού Κεφαλαίου προς αποζημίωση, σε περίπτωση που κυκλοφορεί χωρίς να έχει ασφαλιστεί και προκαλέσει ατύχημα (υπέρ της θετικής απόψεως βλ. ΑΠ 935/2001, ΑΠ 404/1997 ΕλλΔνη 1997, 1790, ΑΠ 205/1997 ΕΕμπΔ 1997, 558, Α. Κρητικού, Αποζημίωση, έκδ. 2008, παρ. 31, περ. αρ. 21, σελ. 735, αντίθετα βλ. Εφαθ 3284/1994 ΝοΒ 41, 99, Εφαθ 846/1993 ΕπΣυγκΔ 1993, 517=Αρμεν 46, 224, Α. Φλούδα, Αστική Ευθύνη, έκδ. 1985, παρ. 160, σελ. 200, παρ. 194 Γβ, σελ. 252, Παναγιώτας Βαφειάδου, Αυτοκίνητα, π. αρ. 1481, σελ. 373).

Ήδη, με το άρθρο 29 του ν. 3746/2009, προστέθηκε στο άρθρο 1 του ν. 489/1976 περίπτωση (ια), που έχει ως εξής: «Κατά παρέκκλιση από το εδάφιο (ε) του παρόντος, όταν το αυτοκίνητο όχημα αποστέλλεται από άλλο κράτος - μέλος στην Ελλάδα ως τελικό τόπο προορισμού, τόπος συνήθους στάθμευσης του οχήματος θεωρείται η Ελλάδα, αμέσως μετά την αποδοχή της παράδοσης από τον αγοραστή για χρονικό διάστημα τριάντα (30) ημερών, ακόμη και αν το όχημα δεν έχει ταξινομηθεί επίσημα. **Εάν κατά το χρονικό διάστημα των τριάντα (30) ημερών το όχημα εμπλακεί σε ατύχημα χωρίς να έχει ασφαλισθεί, το Επικουρικό Κεφάλαιο είναι υποχρεωμένο να καταβάλει την κατά την παρ. 2 του άρθρου 19 του παρόντος διατάγματος αποζημίωση**». Εξάλλου, κατά τη διάταξη του άρθρου 3 παρ. 6 του ν.δ. 400/1970, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 5 του π.δ. 252/1996, μετά παρέλευση τριάντα (30) ημερών από την οριστική ανάκληση της άδειας λειτουργίας ασφαλιστικής επιχείρησης. Θεωρούνται αυτοδίκαια λυμένες όλες οι ασφαλιστικές

συμβάσεις του κλάδου αστικής ευθύνης από τροχαία ατυχήματα και ως εκ τούτου από τότε και μετά τα ασφαλισμένα στην εταιρία αυτοκίνητα θεωρούνται ανασφάλιστα (βλ. ΑΠ 240/2004 ΕλλΔνη 2005, 410, Α. Κρητικού, Αποζημίωση, έκδ. 2008, παρ. 31, π. αρ. 23, σελ. 736).

γ) Όταν, το ατύχημα προήλθε από αυτοκίνητα οδηγούμενο από πρόσωπο που προκάλεσε από πρόθεση το ατύχημα.

Από το συνδυασμό της διάταξης αυτής του άρθρου 19 παρ. 1 περ. γ' του ν. 489/1976, προς αυτές του άρθρου 6 παρ. 1 εδ. β', και παρ. 2 εδ. β' του ίδιου νόμου, προκύπτει με σαφήνεια ότι επί προκλήσεως ατυχήματος από πρόθεση δεν καλύπτεται ασφαλιστικά η αστική ευθύνη έναντι τρίτων μόνο του οδηγού που προκάλεσε από πρόθεση το ατύχημα, ενώ **εξακολουθεί να καλύπτεται ασφαλιστικά, τόσο η ευθύνη του κατόχου (και μη οδηγού) όσο και η αντικειμενική ευθύνη του ιδιοκτήτη (και μη οδηγού ή κατόχου) αυτού**, η ασφαλιστική κάλυψη δε των προσώπων αυτών (κατόχου και ιδιοκτήτη, αλλά μη οδηγού) είναι ποσοτικά πλήρης, οπότε δεν συντρέχει ευθύνη του Επικουρικού Κεφαλαίου. Αντίθετα, αν στο πρόσωπο του οδηγού που προκάλεσε με πρόθεση το ατύχημα συμπίπτουν και οι ιδιότητες του κατόχου με πρόθεση το ατύχημα συμπίπτουν και οι ιδιότητες του κατόχου και κυρίου του αυτ/του, τότε υπάρχει εξαίρεση του ασφαλιστή από την ασφαλιστική κάλυψη και ανακύπτει ευθύνη του Επικουρικού Κεφαλαίου (βλ. ΑΠ 773/1990 ΝοΒ 1991, 1098, Εφαθ 7875/1997 ΕπΣυγκΔ 1009, 295, Εφαθ 361/1991 ΕπΣυγκΔ 1991, 294, Α. Κρητικού, Αποζημίωση, έκδ. 2008, παρ. 26, π. αρ. 109, 110, σελ. 600, παρ. 31, π. αρ. 47-49, σελ. 447, σελ. 447, Α. Φλούδα, Αστική Ευθύνη, παρ. 168, σελ. 210).

δ) Όταν ο ασφαλιστής πτώχευσε ή σε βάρος του εκτέλεση απέβη άκαρπη ή ανακλήθηκε η άδεια λειτουργίας ασφαλιστικής επιχείρησης ένεκα παραβάσεως νόμου.

ε) Όταν το ατύχημα προήλθε από ορισμένους τύπους οχημάτων ή ορισμένα οχήματα με ειδική πινακίδα κυκλοφορίας και των οποίων η ευθύνη δεν έχει καλυφθεί κατά το άρθρο 2. Η περίπτωση αυτή ευθύνης προστέθηκε με το άρθρο 40 παρ. 2 του ν. 3746/2009.

Β. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. 6 του ν. 489/1976, που προστέθηκε με το άρθρο 7 του π.δ. 10/2003, **το Επικουρικό Κεφάλαιο είναι υποχρεωμένο να καταβάλει τις αποζημιώσεις που απαιτούνται από τους οργανισμούς αποζημίωσης των Κρατών - μελών**, μέχρι του ποσού που έχει καταβληθεί σε μόνιμους κατοίκους των κρατών αυτών λόγω ζημιών που προκλήθηκαν, **α)** από αυτοκίνητα που έχουν ως τόπο συνήθους στάθμευσης την Ελλάδα και είναι ανασφάλιστα, **β)** από αυτοκίνητα αγνώστων στοιχείων και τα ατυχήματα έχουν συμβεί στην Ελλάδα, **γ)** από ανασφάλιστα οχήματα τρίτων χωρών, των οποίων τα Εθνικά Γραφεία Διεθνούς Ασφάλισης έχουν προσχωρήσεις στο σύστημα πράσινης κάρτας και για ατυχήματα που έχουν συμβεί στην Ελλάδα.

II, Κεφάλαιο Δεύτερο

Ειδικές νομοθετικές ρυθμίσεις που αφορούν στο Επικουρικό Κεφάλαιο και εξέλιξη της νομολογίας επί των ρυθμίσεων αυτών.

1. Υποκατάσταση στα δικαιώματα του ζημιωθέντος

Σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. 4 του ν. 489/1976 (π.δ. 237/1986), το Επικουρικό Κεφάλαιο, με την καταβολή της αποζημίωσης, υποκαθίσταται σε όλα τα εξ αιτίας του ατυχήματος δικαιώματα του προσώπου που ζημιώθηκε, έναντι του υπόχρεου προς αποζημίωση ή του ασφαλιστή αυτού. **Εξαίρεση υπάρχει για την περίπτωση του άρθρου 19 παρ. 1δ του ν. 489/1976 (όταν ο ασφαλιστής πτώχευσε ή σε βάρος του εκτέλεση απέβη άκαρπη ή ανακλήθηκε η άδεια λειτουργίας του για παράβαση νόμου)**. Η, κατά την άνω διάταξη (άρθρο 19 παρ. 4 του ν. 489/1976), υποκατάσταση, του Επικουρικού Κεφαλαίου, στα δικαιώματα του ζημιωθέντος, κατά των υποχρέων προς αποζημίωση αυτού, σημαίνει ex lege μεταβίβαση της απαιτήσεως αποζημίωσης σ' αυτό. Η μεταβίβαση αυτή συνοδεύεται, με όλα τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της απαιτήσεως που μεταβιβάζεται. Το Επικουρικό Κεφάλαιο, δικαιούται να ζητήσει, το κεφάλαιο, τους τόκους και τη δικαστική δαπάνη, που θα καταβάλει στον ζημιωθέντα, νομιμότοκα από την ημερομηνία καταβολής (βλ. Εφαθ 11100/1990 ΕπΕμπΔ 1991, 112, Εφαθ 12520/89 ΕπΣυγκΔ 1990, 501, Εφαθ 298/1989 ΕπΣυγκΔ 1990, 103, Α. Κρητικού, Αποζημίωση, έκδ. 2008, παρ. 31, π. αρ. 122, 135, σελ. 763, 767, Ι. Κατρά, Ευθύνη από Τροχαία Ατυχήματα, 2003, παρ. 48, β, Γ, σελ. 351, 352).

Η αξίωση αυτή του Επικουρικού Κεφαλαίου, διατηρεί τον αδικοπρακτικό της

χαρακτήρα και έτσι μπορεί να επιδιώξει την είσπραξη της, παρά του υποχρέου, και ε προσωπική του κράτηση, κατά το άρθρο 1047 ΚΠολΔ (βλ. ΕφΠατρ 516/2002 ΑχΝ 2003, 624, ΕφΑθ 2234/1994 ΕπΣυγκΔ 1995, 493, ΕφΑθ 6556/1990 ΕΣυγκΔ 1991, 106, ΕφΔωδ 124/1996 ΕπισκεΔ 1997, 910, Α. Κρητικού, Αποζημίωση, έκδ. 2008, παρ. 31, π. αρ. 124, σελ. 764, Ι. Κατρά, Ευθύνη από Τροχαία Ατυχήματα, παρ. 48, Γ, 2, σελ. 352).

2. Αφαίρεση καταβολών ασφαλιστικού ταμείου κοινωνικής ασφάλισης

Κατά το άρθρο 19 παρ. 5 του ν. 489/1976 (που προστέθηκε με το άρθρο 50 παρ. 10 του ν. 1569/85 και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 5 παρ. 4 του π.δ. 264/1991, για να προσαρμοσθεί με την κοινοτική νομοθεσία, 84/5/ΕΟΚ αρ. 1 παρ. 4 εδ. α') «**Η αποζημίωση του Επικουρικού Κεφαλαίου περιορίζεται στη συμπλήρωση του ποσού που υποχρεούνται να καταβάλει ασφαλιστικό Ταμείο ή άλλος Οργανισμός κοινωνικής ασφάλισης, για την αυτή αιτία στο ζημιωθέντα**». Από την ειδική αυτή διάταξη σαφώς συνάγεται ότι στην περίπτωση που το Επικουρικό Κεφάλαιο ευθύνεται κατά την παρ. 1 του άρθρου 19, σε αποζημίωση προσώπων που ζημιώθηκαν λόγω θανάτωσης ή σωματικών βλαβών, από αυτοκινητικά ατυχήματα, η έκταση της οφειλής του περιορίζεται σε ό,τι υπολείπεται, αφού προηγουμένως αφαιρεθεί το ποσό το οποίο κατέβαλε ή υποχρεούται να καταβάλει για την ίδια αιτία στον ζημιωθέντα ασφαλιστικό ταμείο ή άλλος συναφής οργανισμός κοινωνικής ασφάλισης, χωρίς να έχει εφαρμογή στην περίπτωση αυτή η διάταξη του άρθρου 930 εδ. γ' ΑΚ. Η άποψη αυτή είναι σύμφωνη και προς τον σκοπό του νεώτερου νομοθέτη που με την παραπάνω ειδική διάταξη θέλησε την κάλυψη από το Επικουρικό Κεφάλαιο μόνο των ζημιών και την αποφυγή, στην περίπτωση αυτή, πλουτισμού του ζημιωθέντος. **Για την εφαρμογή της απαιτείται, υπόχρεο προς αποζημίωση να είναι το Επικουρικό Κεφάλαιο και υπόχρεο προς καταβολή της ζημίας του παθόντος να είναι ημεδαπός ή αλλοδαπός ασφαλιστικός φορέας ή οργανισμός κοινωνικής ασφάλισης**, οπότε η ευθύνη του Επικουρικού Κεφαλαίου υφίσταται μόνο για την καταβολή αποζημιώσεως στον ζημιωθέντα, εάν και εφόσον οι παροχές που υποχρεούνται να καταβάλει ασφαλιστικός φορέας ή άλλος οργανισμός κοινωνικής ασφάλισης, δεν καλύπτουν εξ ολοκλήρου τη ζημιά του (βλ. ΑΠ 158/2006 ΧρΙΔ 2007, 247, ΑΠ 853/2004 ΕΕμπΔ 2004, 786, ΑΠ 500/2003 ΧρΙΔ 2003, 639, ΑΠ 389/2002 ΧρΙΔ 2002, 319, ΑΠ 786/2002 ΕλλΔνη 44, 718, 719, Π 443/2000 ΕλλΔνη 41, 1593, 1594, Α. Κρητικού, Αποζημίωση, έκδ. 2008, παρ. 31, π. αρ. 84-89, σελ. 751, 752, 97, σελ. 755, Ι. Κατρά, Ευθύνη από Τροχαία Ατυχήματα, 2003, παρ. 46, Δ. 4.1, σελ. 347, Καλλιόπης Χριστακάκου - Φωτιάδη, Αστική Ευθύνη, 2007, π. αρ. 456, σελ. 315). **Η διάταξη αυτή, σαν ειδική, ισχύει σε όλες τις περιπτώσεις ευθύνης του Επικουρικού Κεφαλαίου και στη περίπτωση του άρθρου 19 παρ. ιδ', όταν δηλαδή η ασφαλιστική επιχείρηση κηρύσσεται σε πτώχευση ή ανακαλείται η άδεια λειτουργίας** της για παράβαση του νόμου, όπως προκύπτει ευθέως από τη γραμματική διατύπωση της, με την οποία δεν καθιερώνεται καμία εξαίρεση από την εφαρμογή της (βλ. ΑΠ 500/2003 ΧρΙΔ 2003, 639, ΑΠ 389/2002 ΧρΙΔ 2002, 319, ΑΠ 853/2004, ΕπιδικΙΑ 2005, 32, ΑΠ 443/2000 ΕλλΔνη 41, 1593, 1594, ΑΠ 1507/2000 ΕπΕμπΔ 2001, 93, επίσης Α. Κρητικού, Αποζημίωση, έκδ. 2008, παρ. 31, π. αρ. 95, 96, σελ. 754, 755). Ειδικότερα όσον αφορά τις καταβολές του Ελληνικού Δημοσίου σε παθόντες αυτοκινητικού ατυχήματος υπαλλήλους, αναφορικά με την εφαρμογή της διάταξης αυτής, νομολογία και θεωρία δέχονται ότι: **α)** η καταβολή του μισθού κατά την διάρκεια της ανικανότητας προς εργασία του δημοσίου υπαλλήλου, γίνεται με την ιδιότητα του Δημοσίου ως εργοδότη και όχι ως ασφαλιστικού φορέα, και δεν αφαιρείται (βλ. ΑΠ 928/1994 ΕλλΔνη 1996, 631, ΕφΑθ 1251/1999 ΕπΣυγκΔ 2000, 513, ΕφΑθ 2918/1998 ΕπΣυγκΔ 1999, 266, Α. Κρητικού, Αποζημίωση, έκδ. 2008, παρ. 31, π. αρ. 106, σελ. 759), **β)** αντίθετα η παροχή νοσηλείας και εν γένει νοσοκομειακής και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης αποτελεί παροχή φορέα κοινωνικής ασφάλισης και αφαιρείται (βλ. ΑΠ 853/2004 Επιδικ.Ι.Α., ΕφΑθ 1476/2004 ΕπΣυγκΔ 2005, 107, Α. Κρητικού, Αποζημίωση, έκδ. 2008, παρ. 31, π. αρ. 106, σελ. 759).

3. Αμφιβολία για την ασφάλιση ή όχι του ζημιογόνου αυτοκινήτου

Με το άρθρο 3 του π.δ. 314/1993 «Συμμόρφωση προς ορισμένες διατάξεις της οδηγίας 90/232/ΕΟΚ για την προσέγγιση των νομοθεσιών των Κρατών Μελών σχετικά με την ασφάλιση αστικής ευθύνης που προκύπτει από την κυκλοφορία αυτοκινήτων οχημάτων», προστέθηκε στην παρ. 5 του άρθρου 19 του ν. 489/1976 δεύτερο εδάφιο, που έχει ως εξής «Σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ του Επικουρικού Κεφαλαίου και του ασφαλιστή αστικής ευθύνης για το ποιός πρέπει να αποζημιώσει το θύμα για σωματικές βλάβες, που προκαλούνται από όχημα αγνώστων στοιχείων ή για υλικές ζημιές και σωματικές βλάβες ανασφαλιστού οχήματος, **το**

Επικουρικό Κεφάλαιο υποχρεούται σε πρώτη φάση να αποζημιώσει το θύμα. Αν τελικά αποφασισθεί ότι ο ασφαλιστής αστικής ευθύνης θα έπρεπε να έχει καταβάλει την αποζημίωση εξ ολοκλήρου ή εν μέρει, ο ασφαλιστής αστικής ευθύνης θα επιστρέψει το οφειλόμενο ποσό στο Επικουρικό Κεφάλαιο που την κατέβαλε». Η διάταξη αυτή αναφέρεται σε διαφορά μεταξύ Επικουρικού Κεφαλαίου και ασφαλιστή για το ποιος πρέπει να αποζημιώσει τον τρίτο ζημιωθέντα και δεν καθιερώνει εξαρχής δυνατότητα του τρίτου παθόντος να στραφεί κατά του Επικουρικού Κεφαλαίου και υποχρέωση του τελευταίου να αποζημιώσει αυτόν, και αν ακόμη το ζημιόγONO αυτοκίνητο ήταν ασφαλισμένο, και μετά το Επικουρικό Κεφάλαιο να στραφεί κατά του ασφαλιστή και να ζητήσει την απόδοση του ποσού που αυτό κατέβαλε στον παθόντα. Διαφορετική ερμηνεία θα ανέτρεπε το σκοπό της συστάσεως και λειτουργίας του Επικουρικού Κεφαλαίου. ειδικότερα από την διάταξη αυτή προκύπτει ότι αν ο παθών επικαλεστεί ότι το ζημιόγONO αυτοκίνητο ήταν ανασφάλιστο και το Επικουρικό Κεφάλαιο δεν αποδείξει ανταποδεικτικώς ότι ήταν ασφαλισμένο ή εάν αποδείξει μεν ότι είχε συναφθεί για το αυτοκίνητο σύμβαση ασφαλίσεως, αλλά ο παθών ισχυρισθεί και αποδείξει ότι η σύμβαση αυτή έληξε, λύθηκε, ακυρώθηκε ή ανεστάλη νομοτύπως, τότε το Επικουρικό Κεφάλαιο έχει την υποχρέωση να αποζημιώσει τον παθόντα. Εάν εκ των υστέρων αποκαλυφθεί ότι το ζημιόγONO αυτοκίνητο καλυπτόταν κατά το χρόνο του ατυχήματος από ισχύουσα ασφαλιστική σύμβαση, τότε **το Επικουρικό Κεφάλαιο δεν έχει δικαίωμα να στραφεί κατά του παθόντος και να ζητήσει την επιστροφή του ποσού της αποζημίωσης που του κατέβαλε, κατά τις διατάξεις περί αδικαιολογήτου πλουτισμού**, αλλά έχει αξίωση για επιστροφή της αποζημίωσης μόνο κατά του ασφαλιστή (βλ. ΑΠ Ολ 3/2005 ΝοΒ 2005, 861, ΑΠ 269/2008, ΑΠ 1519/2006, ΑΠ 680/2006, ΑΠ 568/2002, ΧρΙΔ 2002, 449, ΑΠ 398/2002 ΕΕμπΔ 2004, 113, Κρητικού, Αποζημίωση, έκδ. 2008, παρ. 31, π. αρ. 176, 177, σελ. 777, 778, Καλλιόπης Χριστακάκου - Φωτιάδη, Αστική Ευθύνη, π. αρ. 466, σελ. 318, 319).

4. Υπεισέλευση στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις ασφαλιστικής επιχείρησης που κηρύσσεται σε πτώχευση ή ανακαλείται η άδεια λειτουργίας της

α. Από τη διάταξη του άρθρου 25 παρ. 4 του ν. 489/1976 (προστέθηκε με την παράγραφο 13 του άρθρου 50 του ν. 1569/1985), που ορίζει ότι από την ημερομηνία που η ασφαλιστική επιχείρηση κηρύσσεται σε κατάσταση πτώχευσης ή ανακαλείται η άδεια λειτουργίας της, για παράβαση νόμου, το Επικουρικό Κεφάλαιο υπεισέρχεται αυτοδίκαια στο σύνολο των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων της ασφαλιστικής επιχείρησης, που πηγάζουν από ασφαλιστικές συμβάσεις του κλάδου αστικής ευθύνης από χερσαία αυτοκίνητα οχήματα, και οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται χωρίς άλλο από αυτό, προκύπτει ότι όταν επέλθει κατά νόμο ανάκληση της άδειας λειτουργίας ασφαλιστικής επιχείρησης, για παράβαση του νόμου, ή κηρυχθεί σε πτώχευση, η τελευταία καθόσον αφορά τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα που πηγάζουν από τις ασφαλιστικές συμβάσεις του κλάδου αστικής ευθύνης αυτοκινήτων παύει να υπάρχει και στη θέση της υπεισέρχεται αυτοδικαίως το Επικουρικό Κεφάλαιο, ως ειδικός διάδοχος αυτής, το οποίο και συνεχίζει τις σε βάρος της σχετικές εκκρεμείς δίκες (βλ. ΑΠ 610/2006 ΕλλΔνη 47, 1011, ΑΠ 1755/2002 ΧρΙΔ 2003, 244, ΑΠ 90/97 ΕλλΔνη 1997, 1796, Α. Κρητικού, Αποζημίωση, έκδ. 2008, παρ. 31, π. αρ. 55-57, σελ. 744). **Πρόκειται για μερική οιονεί καθολική διαδοχή, δηλαδή για συνδυασμό αναγκαστικής στερητικής διαδοχής ως προς τις υποχρεώσεις και αναγκαστικής εκχωρήσεως ως προς τα δικαιώματα** (βλ. ΑΠ 218/2005, ΑΠ 319/2005 ΕΕμπΔ 2005, 758, ΑΠ 1755/2002 ΧρΙΔ 2003, 244, Δ. Κονδύλη, το Δεδικασμένο, 2007, παρ. 27, 2, σελ. 510, Α. Κρητικού, Αποζημίωση, έκδ. 2008, παρ. 31, περ. αρ. 52, σελ. 743).

β. Από το συνδυασμό της άνω διατάξης του άρθρου 25 παρ. 4 με τις διατάξεις των άρθρων 2 παρ. 1, 6 παρ. 1 και 2, 17, 19 παρ. 1, 2, 3 και 10 παρ. 1 του ν. 489/1976 (π.δ. 237/86) προκύπτει ότι το Επικουρικό Κεφάλαιο, **σε περίπτωση πτώχευσης ή ανάκλησης της άδειας λειτουργίας ασφαλιστικής επιχείρησης, οφείλει να καταβάλει στο ζημιωθέν πρόσωπο, ό,τι οφείλε να καταβάλει σ' αυτό η ασφαλιστική εταιρία, μόνο όμως εκ της ασφαλιστικής συμβάσεως του κλάδου αστικής ευθύνης από χερσαία αυτοκίνητα οχήματα** (δηλαδή την υποχρεωτική ασφάλιση του άρθρου 2 παρ. 1 του ν. 489/1976) και όχι από άλλο νόμιμο λόγο. Έτσι, εάν η ασφαλιστική εταιρία αναδέχθηκε σωρευτικώς με τον ασφαλισμένο της, κατά την έννοια του άρθρου 477 ΑΚ, να καταβάλλει αποζημίωση, το Επικουρικό Κεφάλαιο δεν ευθύνεται από τη σωρευτική αυτή αναδοχή, από την οποία παράγεται πρόσθετη και αυτοτελής ενοχή. Το ίδιο ισχύει για περιπτώσεις, συμβάσεων προαιρετικής ασφάλισης (όπως, ιδίων ζημιών, κλοπής, πυρκαϊάς, κ.ά), συμβάσεων από τις οποίες παράγεται πρόσθετη και αυτοτελής ενοχή (όπως, ανανέωση, άφεση, αφηρημένη υπόσχεση

χρέους, εκχώρηση, έκταξη, κ.ά.), εκδόσεως και οπισθογραφίσεως συναλλαγματικών, από τις οποίες παράγεται αυτοτελής ενοχή, κ.ά. Το Επικουρικό Κεφάλαιο ευθύνεται μόνο για την εκ του άρθρου 10 παρ. 1 τδου ν. 479/1976, έναντι του ζημιωθέντος προσώπου, ευθύνη της ασφαλιστικής εταιρίας, η οποία πηγάζει από την υποχρεωτική ασφαλιστική σύμβαση του κλάδου αστικής ευθύνης αυτοκινήτων (βλ. ΑΠ 319/2005 ΕλλΔνη 47, 1361, ΑΠ 327/2005, ΕπιδικΙΑ, 2006, 17 (18), ΑΠ 610/2006 ΧρΙΔ 2007, 245, ΑΠ 1650/2002 ΝοΒ 2003, 1213.255, ΑΠ 901/1995 ΝοΒ 45, 983, Α. Κρητικού, Αποζημίωση, έκδ. 2008, παρ. 31, π. αρ. 56, σελ. 744, π. αρ. 132, σελ. 765, Ι. Κατρά, Ευθύνη από Τροχαία Ατυχήματα, έκδ. 2003, παρ. 46, ΣΤ 2.4, σελ. 345).

Στην καθημερινή δικαστηριακή πρακτική παρουσιάζεται το εξής φαινόμενο: **Ασφαλιστική εταιρία καταβάλλει αποζημίωση στον ζημιωθέντα, με τραπεζική επιταγή (τώρα δίγραμμη) εκδόσεώς της, η οποία όμως δεν πληρώνεται λόγω μη ύπαρξης διαθέσιμων κεφαλαίων στην πληρώτρια τράπεζα και σφραγίζεται. Στη συνέχεια ανακαλείται η άδεια λειτουργίας ασφαλιστικής εταιρίας και το Επικουρικό Κεφάλαιο υπεισέρχεται αυτοδικαίως στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της ασφαλιστικής αυτής εταιρίας που απορρέουν από τη σύμβαση ασφαλίσεως αστικής ευθύνης.** Κατόπιν αυτού ο ζημιωθείς στο ατύχημα και κομιστής της επιταγής αυτής υποβάλλει αίτηση για έκδοση διαταγής πληρωμής σε βάρος του Επικουρικού Κεφαλαίου, με βάση την επιταγή αυτή. Ερωτάται αν έχει τέτοιο δικαίωμα και αν η τυχόν εκδοθείσα διαταγή πληρωμής είναι έγκυρη. Κατά τη γνώμη μου και σύμφωνα με όσα αναφέρω παραπάνω, η απάντηση είναι αρνητική. Αρνητική, για τους ίδιους λόγους, είναι και η απάντηση στο ερώτημα αν ο παθών, ο οποίος είχε επιτύχει την έκδοση διαταγής πληρωμής σε βάρος της ασφαλιστικής εταιρίας πριν την ανάκληση της άδειας λειτουργίας της, μπορεί να επιδιώξει την είσπραξη της σε βάρος του Επικουρικού Κεφαλαίου (βλ. και ΜΠρΑ 840/2008, ΜΠρΑθ 40/1998, ΜΠρΑθ 5665/1998, ΕιρηνΑθ 3660/2007, ΕιρηνΑθ-Ασφ/κά 11579/2007). **Στις περιπτώσεις αυτές ο ζημιωθείς, δεν μένει ακάλυπτος,** αλλά μπορεί, εάν μεν έχει εκδοθεί δικαστική απόφαση (προσωρινά εκτελεστή ή τελεσίδικη) σε βάρος της ασφαλιστικής εταιρίας της οποίας ανακλήθηκε η άδεια λειτουργίας, να επιδιώξει την είσπραξη της απαίτησής του από το Επικουρικό Κεφάλαιο, με βάση την δικαστική αυτή απόφαση, διαφορετικά δε να στραφεί με αγωγή εναντίον του.

5. Ειδική ρύθμιση του ποσοστού των τόκων (επιτοκίου)

α. Ο ν. 489/1976 αρχικά δεν είχε ειδική ρύθμιση στο θέμα του ποσοστού τόκου (επιτοκίου) για τις οφειλές του Επικουρικού Κεφαλαίου προς τα πρόσωπα που έχουν αξίωση αποζημιώσεως εναντίον του και ως εκ τούτου ίσχυε το ίδιο ποσοστό, που ίσχυε για κάθε οφειλέτη για τον οποίο έλειπε ειδική, ρύθμιση. Όμως, **ο μεγάλος αριθμός των ασφαλιστικών εταιριών που πτωχεύουν ή ανακαλείται η άδεια λειτουργίας τους, οδήγησε στην αλματώδη αύξηση των υποχρεώσεων του Επικουρικού Κεφαλαίου, το οποίο καλείται να καταβάλει στους δικαιούχους υψηλά ποσά αποζημιώσεων.** Με το δεδομένο αυτό σε συνδυασμό με τη βεβαρημένη για τους λόγους αυτούς οικονομική θέση του Επικουρικού Κεφαλαίου, αλλά κυρίως λόγω του επικουρικού του χαρακτήρα και του κοινωνικού σκοπού τον οποίον επιτελεί, κρίθηκε αναγκαία η ελάφρυνσή του με την μείωση του επιτοκίου των τόκων για τις αποζημιώσεις που υποχρεούται να καταβάλει (βλ. Α. Κρητικός, Αποζημίωση, έκδ. 2008, παρ. 31, π. αρ. 118, σελ. 762). Έτσι, με το άρθρο 10 παρ. 5, περ. θ' του ν. 2741/1999, προστέθηκε στην παρ. 2 του άρθρου 19 του ν. 489/76, δεύτερο εδάφιο σύμφωνα με το οποίο **«Από την ημερομηνία της απόφασης με την οποία κηρύσσεται η πτώχευση ασφαλιστικής εταιρίας ή ανακαλείται η άδεια λειτουργίας της, οι τόκοι του ασφαλισματος λόγω θανάτωσης, σωματικών βλαβών ή υλικών ζημιών από αυτοκινητικά ατυχήματα δεν μπορεί να υπερβαίνουν το εκάστοτε ισχύον επιτόκιο των εντόκων γραμματίων του Δημοσίου ετήσιας διάρκειας».** Στη συνέχεια, το εδάφιο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 παρ. 3 του ν. 2837/2000, ως εξής: «Οι τόκοι που στις περιπτώσεις της προηγούμενης παραγράφου του παρόντος άρθρου υποχρεούται να καταβάλει το Επικουρικό Κεφάλαιο υπολογίζονται σε κάθε περίπτωση με επιτόκιο έξι τοις εκατό (6%) ετησίως. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, η οποία δημοσιεύεται στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να μεταβάλλεται το εν λόγω ποσοστό». Στις εισηγητικές εκθέσεις των νόμων αυτών τονίζεται ο κοινωνικός χαρακτήρας του Επικουρικού Κεφαλαίου, ο οποίος και επέβαλε την ειδική αυτή ρύθμιση. Συγκεκριμένα στην πρώτη αναφέρεται ότι «Προβλέπεται ρύθμιση που εντάσσεται στην εξυγίανση της ασφαλιστικής αγοράς και στη συνακόλουθη ανάγκη να ενισχυθεί το Επικουρικό Κεφάλαιο, ώστε να είναι σε θέση να συνεχίσει απρόσκοπτα το κοινωνικό του έργο» και στη δεύτερη ότι «Με την προς ψήφιση διάταξη... σκοπείται η βελτίωση της οικονομικής

κατάστασης του Ταμείου, ώστε να μπορεί να ανταποκρίνεται αποτελεσματικότερα στον κοινωνικό του σκοπό».

β. Η άνω ειδική ρύθμιση του επιτοκίου των τόκων που καταβάλει το Επικουρικό Κεφάλαιο, είναι σύμφωνη προς το κοινοτικό δίκαιο, την Ευρωπαϊκή Σύμβαση του Στρασβούργου για την υποχρεωτική ασφάλιση αστικής ευθύνης αυτοκινήτων της 20.4.1959,

το Σύνταγμα, την Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και το Πρώτο Πρωτόκολλο της Σύμβασης αυτής, όπως άλλωστε δέχεται η «κρατούσα» (για να μη χρησιμοποιήσω τη λέξη «πάγια») άποψη τόσο στην θεωρία (βλ. *Α. Κρητικού, Αποζημίωση*, έκδ. 2008, παρ. 31, π. αρ. 118, σελ. 762, *Ι. Ρόκα, Ιδιωτική Ασφάλιση*, 10η έκδοση, 2005, π. αρ. 467, υποσημ. 32, σελ. 312 (314), όσο και στη νομολογία των δικαστηρίων ουσίας (βλ. *Εφαθ 2141/2008, Εφαθ 1414/2008, Εφαθ 600/2005, Εφαθ 2244/2000, ΜΠραθ 1591/2007, ΜΠραθ 4800/2007, ΜΠραθ 234/2004, ΜΠραθ 235/2001, αδημ., αντίθετη Εφαθ 4674/2002*).

γ. Πράγματι, κατά το άρθρο 4 παρ. 1 του Συντάγματος «Οι Έλληνες είναι ίσοι ενώπιον του νόμου». Με τη διάταξη αυτή καθιερώνεται όχι μόνο **η ισότητα των Ελλήνων πολιτών έναντι του νόμου, αλλά και η ισότητα του νόμου έναντι αυτών, με την έννοια ότι ο νομοθέτης κατά τη ρύθμιση ουσιαστών ομοίων πραγμάτων, σχέσεων ή καταστάσεων και κατηγοριών προσώπων δεν μπορεί να νομοθετεί κατά διαφορετικό τρόπο**, εισάγοντας εξαιρέσεις και κάνοντας διακρίσεις, εκτός αν η διαφορετική ρύθμιση δεν είναι αυθαίρετη, αλλά επιβάλλεται από ιδιαίτερους λόγους και μάλιστα κοινωνικού ή δημοσίου συμφέροντος, η συνδρομή των οποίων υπόκειται στον έλεγχο των δικαστηρίων (βλ. *ΑΠ Ολ 3/2006 ΕλλΔνη 47, 412, ΑΠ Ολ 23/2004, ΑΠ Ολ 11/2003 ΕλλΔνη 44, 408, Εφαθ 2141/2008 αδημ.*). Έτσι, η διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 του Συντάγματος, δεν παραβιάζεται όταν ο νομοθέτης καθιερώνει ευνοϊκότερη ρύθμιση για ορισμένη κατηγορία προσώπων και αποκλείει εξ αυτής άλλη ή άλλες κατηγορίες, όταν οι τελευταίες δεν διατελούν υπό τις αυτές ή ουσιαστών όμοιες συνθήκες ή διατελούν μεν, αλλά σοβαροί λόγοι γενικότερου δημόσιου ή κοινωνικού συμφέροντος επιβάλλουν τη διαφορετική ρύθμιση. Ειδικά στην τελευταία περίπτωση τα πρόσωπα ως προς τα οποία συντρέχουν οι ανωτέρω λόγοι μεταπίπτουν ως εκ τούτου σε ιδιαίτερη κατηγορία και, άρα, η ευνοϊκότερη (ή δυσμενέστερη) μεταχείρισή τους από μέρους του νομοθέτη δεν παραβιάζει τον συνταγματικό κανόνα της ισονομίας (βλ. *ΑΠ Ολ 3/1997 ΕλλΔνη 38, 539, Κ. Χρυσογόνου, Ατομικά και Κοινωνικά Δικαιώματα*, έκδ. 2002, παρ. 2 σελ. 120, 212, *ΠΔ Δαγτόγλου, Ατομικά Δικαιώματα*, τ. Β' (1991), παρ. 1346, επ., σελ. 1038 επ). Εξάλλου τα άρθρα, 20 του Συντάγματος, 6 παρ. 1 της Διεθνούς Σύμβασης της Ρώμης (Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, ΕΣΔΑ), τα οποία εξασφαλίζουν σε κάθε πρόσωπο το δικαίωμα της παροχής έννομης προστασίας με το συνακόλουθα δικαίωμα διασφάλισης ίσων δικαιωμάτων και εγγυήσεων για δίκαιη (χρηστή) δίκη, δεν στερούν τον κοινό νομοθέτη από την εξουσία να θεσμοθετηθεί ειδικές ρυθμίσεις για ορισμένες κατηγορίες προσώπων, όταν τούτο επιβάλλεται από λόγους γενικότερου κοινωνικού ή δημοσίου συμφέροντος, όπως στην περίπτωση των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, αλλά και στην περίπτωση ορισμένων νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, μεταξύ των οποίων και το Επικουρικό Κεφάλαιο, το οποίο, σύμφωνα με τα άνω αναφερόμενα, συστήθηκε με το άρθρο 16 του ν. 489/1976, τελεί υπό τον έλεγχο και την εποπτεία του Υπουργείου Ανάπτυξης, διέπεται από τις διατάξεις του νόμου αυτού και λειτουργεί με την μορφή αυτή, του οποίου σκοπός είναι η καταβολή αποζημιώσεως από αυτοκινητικά ατυχήματα, στις περιπτώσεις που δεν υπάρχει ασφαλιστική κάλυψη, και ως εκ τούτου είναι φορέας κοινωνικής ασφαλίσεως με την προαναφερόμενη κοινωνική αποστολή και το έργο του. Το κοινωνικό αυτό συμφέρον εξυπηρετεί η άνω ρύθμιση με την οποία αναγνωρίζεται στο Επικουρικό Κεφάλαιο το δικαίωμα να καταβάλλει με την ιδιότητα του οφειλέτη, σε περίπτωση υπερημερίας, ποσοστό τόκου (6%), δηλαδή μικρότερο εκείνου που έχουν υποχρέωση να καταβάλουν ο οδηγός, ο ιδιοκτήτης και ο κάτοχος του ζημιογόνου αυτοκινήτου και η ασφαλιστική του εταιρία, και εισάγει επιτρεπτή, υπέρ του Επικουρικού Κεφαλαίου εξαίρεση, η οποία υπαγορεύεται από τον σκοπό που προαναφέρθηκε και δεν βρίσκεται σε αντίθεση, ούτε προς το Σύνταγμα, ούτε προς τις διατάξεις του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της ίδιας σύμβασης (ΕΣΔΑ) που προστατεύει την περιουσία του δανειστή. Και τούτο διότι η προστασία της περιουσίας του Επικουρικού Κεφαλαίου, είναι αναγκαία για να είναι τούτο σε θέση να εκπληρώσει απρόσκοπτα, τους προέχοντες κατά νόμο σκοπούς και να εξυπηρετεί το γενικότερο κοινωνικό και δημόσιο συμφέρον (βλ. *AD HOC Εφαθ 2141/2008, αδημ., ΑΠ Ολ 3/2006 ΕλλΔνη 47, 412*). Επίσης, εν όψει του άνω σκοπού του Επικουρικού Κεφαλαίου δεν θίγεται η αρχή της αναλογικότητας του άρθρου 25 παρ. 1 του Συντάγματος, η οποία υπαγορεύει την τήρηση της αναλογίας ανάμεσα στο επιδιωκόμενο σκοπό και τα μέσα που χρησιμοποιούνται.